

**Tschechisch-deutsches Glossar
zur grenzüberschreitenden Arbeit mit Kindern
von 3 bis 8 Jahren**

Begriff	Abkürzung	Übersetzung	Erläuterung
mateřská škola	MŠ	Kindergarten, Kindertagesstätte	Tageseinrichtung für Kinder von 2 bis 6 Jahren; in Tschechien in der Regel in kommunaler Trägerschaft; mehrere Kindergärten können ein rechtliches Subjekt mit einem/r Leiter/-in bilden, manchmal auch zusammen mit einer Grundschule
školka		Kita, Kiga	umgangssprachliche Kurzform zu „mateřská škola“
učitel/ka MŠ		Erzieher/-in, Kinderpfleger/-in,	in tschechischen (Vor)Schuleinrichtungen werden die Erzieherinnen (Lehrerinnen) „paní učitelko“ angesprochen, die Erzieher (Lehrer) „pane učiteli“
ředitel/ka		Leiter/-in, Direktor/-in	
zřizovatel		Träger der Einrichtung	in Tschechien fast ausschließlich die Gemeinde, selten ein Verein, eine Kirche oder eine Firma
dětská skupina		„Kindergruppe“	staatlich anerkannte Alternative zu „mateřská škola“ mit niedrigeren Anforderungen an Ausbildung des Personals und an Betrieb; konzeptionell vergleichbar mit der Tagesmutter
jesle		Kinderkrippe, Krabbelstube	
školní družina	ŠD	Kinderhort	an die Grundschule angegliedert
základní škola	ZŠ	Grundschule	Primar- und Sekundarbereich, 1. bis 9. Klasse
první stupeň základní školy	1. stupeň ZŠ	Unterstufe der Grundschule	Primarbereich, 1. bis 4. Klasse
druhý stupeň základní školy	2. stupeň ZŠ	Oberstufe der Grundschule	Sekundarbereich, 5. bis 9. Klasse
střední odborná škola pedagogická	SOŠ ped.	pädagogische Berufsfachschule	drei- oder vierjährige pädagogische Ausbildung mit mehrwöchigen Praktika und Abiturabschluss
vyšší odborná škola pedagogická	VOŠ ped.	pädagogische Fachschule/Fachakademie	zwei- bis dreijährige pädagogische Ausbildung; Voraussetzung: Abitur; Abschluss niedriger eingestuft als Hochschulabschluss
pedagogická	PedF	pädagogische	an Hochschulen und Universitäten

fakulta		Fakultät	
učitelství pro mateřské školy		Lehramtsstudium für Vorschulbereich (Elementarbereich)	Bachelor- oder Masterstudiengang für Erzieher/-innen (Pädagogen/-innen im Elementarbereich) an einer pädagogischen Hochschule bzw. Universität
učitelství pro 1. stupeň základní školy		Lehramtsstudium für die Unterstufe der Grundschule (Primarbereich)	Bachelor- oder Masterstudiengang für Lehrer/-innen der Primarstufe an einer pädagogischen Hochschule bzw. Universität
další vzdělávání pedagogů		Fort-/Weiterbildung der Fachkräfte	
Rámcový vzdělávací program	RVP	Rahmenbildungsprogramm	Curriculum für die formale Bildung in der Tschechischen Republik
školní vzdělávací program	ŠVP	Schulbildungsprogramm	Bildungsplan der jeweiligen Einrichtung
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	MŠMT	Ministerium für Schulwesen, Jugend und Sport (Schulministerium, Kultusministerium)	in Tschechien u.a. zuständig für den Vorschulbereich und für Kindertageseinrichtungen
předškolní oblast		Vorschulbereich, Elementarbereich	
předškolní výchova		Vorschulerziehung	
předškolní vzdělávání		Vorschulbildung	
povinná školní docházka		Schulpflicht	in Tschechien neunjährig ab der 1. Klasse der GS
speciální základní škola	spec. ZŠ	Förderschule	
škola v přírodě		Schullandheim	
dům dětí a mládeže	DDM	Jugendzentrum	
středisko volného času		Kinder- und Jugendzentrum	
rodinné centrum	RC	Familienzentrum	
mateřské centrum	MC	Mütterzentrum	
lesní školka		Waldkindergarten	
spolek, sdružení		Verein	
sdružení rodičů a přátel školy	SRPŠ	Elternvertretung, Elternbeirat	wörtlich: „Verein der Eltern und Freunde der Schule“
rodičovská schůzka		Elternversammlung, Eltern(sprech)abend	
plný / částečný úvazek		Vollzeit-/Teilzeitbeschäftigung	
inkluze		Inklusion	

interkulturní vzdělávání, multikulturní výchova	IKV, MKV	interkulturelles Lernen	
výchova ke čtenářství		Literacy	
mediální výchova		Medienerziehung	
environmentální výchova		Umweltbildung	
německý jazyk, němčina	NJ	Deutsch	
český jazyk, čeština	ČJ	Tschechisch	

Německo-český glosář k přeshraniční práci s dětmi od 3 do 8 let

<i>Pojem</i>	<i>Zkratka</i>	<i>Překlad</i>	<i>Vysvětlivky</i>
Kindergarten	Kiga	mateřská škola	dopolední nebo celodenní zařízení pro děti od 3 do 6 let; zřizovatelem je obec, církev, dobročinná organizace, spolek nebo soukromý subjekt
Kindertagesstätte	Kita	mateřská škola	zpravidla celodenní zařízení pro děti, jehož součástí jsou kromě mateřské školy často i jesle a družina
Kinderpfleger/-in		učitel/ka v MŠ	doslovně „pečovatel/ka“, většinou s dvouletým vzděláním na střední odborné škole (Berufsfachschule) a s následnou minimálně roční praxí
Erzieher/-in, Kindergärtner/-in		učitel/ka v MŠ	doslovně „vychovatel/ka“, navíc dvouleté vzdělání na odborné akademii – Fachakademie; pozn.: v Německu pracují v tomto povolání muži častěji než v ČR; v Německu se učitelky oslovují jménem (např. Kathrin) nebo příjmením (Frau Meier)
Leiter/-in		ředitel/ka MŠ nebo ZŠ	doslovně „vedoucí“
Kita-Leitung, Schulleitung		vedení MŠ, ZŠ	
Träger		zřizovatel	obec, církev, dobročinná organizace, spolek nebo soukromý subjekt
Kinderkrippe, Krabbelstube		jesle	dopolední nebo celodenní zařízení pro děti od 1 do 3 let; zřizovatelem je obec, církev, dobročinná organizace, spolek nebo soukromý subjekt; může být součástí MŠ
Kinderbetreuung		péče o děti	organizovaná péče o děti; pojem zahrnující státní, komunální, církevní i soukromé formy denní péče o děti, jako např. MŠ, ŠD, jesle, soukromé hlídání dětí, firemní školky atp.
Tagesmutter		dětská skupina	státem uznaná péče o skupinku cizích dětí v soukromém bytě; doplňuje (často nedostatečnou) nabídku míst pro děti v jeslích a ve školkách; koncepčně srovnatelné s dětskými skupinami
Hort, Kinderhort		školní družina	v Německu může fungovat jako navazující nabídka daného zřizovatele – při MŠ, ZŠ nebo nabídka jiné organizace v budově škol(k)y

Grundschule	GS	základní škola	v Německu pouze od 1. do 4. třídy; od 5. třídy výběr mezi školami sekundárního stupně (Gymnasium, Realschule, Hauptschule, Gesamtschule)
Fachkraft		pedagog, učitel/ka, vychovatel/ka, pracovník/-ice s dětmi a mládeží	doslovně „odborná (pedagogická) síla“
Lehrkraft		vyučující	
Teilzeitlehrkraft		vyučující na částečný úvazek	
Lehrer/-in		učitel/ka	pedagog na základní a střední škole; pozn.: v Německu se učitelé a učitelky oslovují příjmením (např. Herr Meier)
Ausbildung zum/zur Erzieher/-in		studium učitelství MŠ	zpravidla na střední škole sociálně-pedagogické
Fachakademie für Sozialpädagogik	FAKS	odborná akademie sociálně pedagogická	
Lehramtsstudium		studium učitelství	
Referendariat		referendariát	přípravný kurz ve vybraných školách pro studentky oboru učitelství
pädagogische Hochschule		vysoká škola pedagogická	
Weiter-/Fortbildung		další vzdělávání	
Vorschulerziehung		předškolní výchova	
Vorschulbildung		předškolní vzdělávání	
Freistaat		svobodný stát	označení pro spolkové země Sasko a Bavorsko
Kultusministerium	SMK, KM	ministerstvo školství	v Sasku zodpovídá mj. za předškolní vzdělávání (uveden zkrácený název)
Sozialministerium	SMS, StMAS	ministerstvo sociálních věcí	v Bavorsku zodpovídá mj. za předškolní vzdělávání (uveden zkrácený název)
Sächsischer Bildungsplan		Saský vzdělávací plán	kurikulum pro saská vzdělávací a výchovná zařízení pro děti
Bayrischer Bildungs- und Erziehungsplan		Bavorský vzdělávací a výchovný plán	kurikulum pro bavorská vzdělávací a výchovná zařízení pro děti
Förderschule		speciální základní	

		škola	
Schullandheim		škola v přírodě	
Jugendherberge		mládežnická	
Jugendzentrum	JuZ	dům dětí a mládeže	
Familienzentrum		rodinné centrum	
Mütterzentrum		mateřské centrum	
Verein		spolek, sdružení	
Elternvertretung, Elternbeirat		zástupci rodičů, sdružení rodičů a přátel školy	
Waldkindergarten		lesní mateřská škola	
Umweltbildung		environmentální výchova	
Medienerziehung		mediální výchova	
Literacy		výchova ke čtenářství	
Inklusion		inkluze	
interkulturelles Lernen	IKL	interkulturní vzdělávání, multikulturní výchova	
bilingual, zweisprachig		bilingvní, dvoujazyčný	